

PFAS Handelingskader

Drinkwaterbronnen: zeer kwetsbare functie

Water bestemd voor de drinkwatervoorziening is een zeer kwetsbare functie. De kwaliteit van de drinkwaterbronnen staat in toenemende mate onder druk, onder andere met PFAS, zo blijkt ook uit de Nationale Analyse Waterkwaliteit van het PBL. PFAS zijn in lage concentraties wijdverspreid in oppervlaktewater aanwezig. Over het gedrag van PFAS in de bodem en het voorkomen van PFAS in ondiep grondwater is echter nog onvoldoende bekend. PFAS zijn persistent, mobiel en sommige ook (zeer) toxisch. Omdat huidige zuiveringen deze stoffen moeilijk verwijderen en omdat de indicatieve richtwaarden voor PFAS in drinkwater zeer laag zijn is het van groot belang dat voorkómen wordt dat PFAS in drinkwaterbronnen terechtkomen.

- **Zet in op emissiereductie van PFAS aan de bron om te voorkomen dat deze in drinkwaterbronnen terechtkomen**

Onderzoek PFAS-verontreinigingen in grondwaterbronnen

Vewin vindt het van belang dat onderzocht wordt wat de ernst en omvang is van de verontreiniging van bodem en grondwater met PFAS. Er moet een adequate strategie ontwikkeld worden met beschermende maatregelen op plaatsen waar PFAS leidt tot bedreiging van drinkwaterbronnen. Om de noodzaak voor herstelmaatregelen voor bodem en grondwater te kunnen beoordelen zijn door RIVM Indicatieve Niveaus voor Ernstige Verontreiniging (INEV's) voorgesteld. Deze zijn echter veel hoger dan de van toepassing zijnde indicatieve richtwaarden voor drinkwater zelf. Hierdoor kan op locaties waar PFAS aanwezig zijn in grondwater boven deze richtwaarde voor drinkwater maar onder het niveau van de INEV's ten onrechte geconcludeerd worden dat er geen sprake is van knelpunten voor de drinkwatervoorziening en dat geen herstelmaatregelen nodig zijn. Om te borgen dat drinkwaterbedrijven aan de indicatieve richtwaarden voor PFAS in drinkwater kunnen voldoen moeten de INEV's als triggerwaarde voor herstelmaatregelen voor grondwater gelijkgesteld worden aan de normen voor PFAS in drinkwater zelf. Naar aanleiding van discussie hierover in het Notaoverleg Bodem en het AO Water is in de brief van de Staatssecretaris van 1 juli aangekondigd dat onderzoek zal plaatsvinden naar uitloging naar grondwater en de relatie met de KRW-doelstellingen. Vewin is van mening dat de INEV's niet definitief vastgesteld dienen te worden alvorens dit onderzoek is afgerond en de Kamer daarover is geïnformeerd.

- **Neem geen stappen in het vaststellen van de INEV's voor PFAS voordat de Kamer is geïnformeerd over de resultaten van het aangekondigde onderzoek naar grondwater**

Verplaatsen PFAS-houdende grond en bagger naar drinkwatergebieden

Vewin pleit voor voorzorg bij hergebruik van PFAS-houdende grond en bagger in gebieden voor de drinkwatervoorziening vanwege nog onbekende effecten op de grondwaterkwaliteit. Zolang effecten op grondwater onzeker zijn moet verergering van de problematiek in drinkwatergebieden worden voorkomen. In het tijdelijk handelingskader is het verboden om niet-gebiedseigen PFAS-houdende grond en bagger (>0,1 µg/kg) te verplaatsen naar grondwaterbeschermingsgebieden. Omdat het gedrag van PFAS in de bodem en eventuele knelpunten die daaruit kunnen resulteren voor grondwater voor de drinkwatervoorziening nu nog onzeker zijn is uiterste voorzorg gewenst. Dit verbod moet daarom volgens Vewin gelden voor alle gebieden voor de drinkwatervoorziening, en ongeacht of er lokaal/regionaal hogere achtergrondwaarden zijn vastgesteld. Verplaatsing van binnen deze gebieden vrijkomende grond/bagger moet toegestaan blijven mits de risico's voor de winningen voor de drinkwaterproductie niet toenemen.

- **Verbreed het verbod op toepassing van niet-gebiedseigen PFAS-houdende grond en bagger naar alle 'gebieden voor de drinkwatervoorziening': waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringvrije zones, en reserves voor de toekomst**
- **Hanteer de 0,1 µ/kg als grenswaarde voor het verplaatsen van van elders afkomstige PFAS-houdende grond/bagger naar gebieden voor de drinkwatervoorziening, ook als lokaal/regionaal hogere achtergrondwaarden zijn vastgesteld.**

- **Creëer waarborgen dat verplaatsing van grond binnen gebieden voor de drinkwatervoorziening geen knelpunten veroorzaakt door verplaatsing van ‘vuil’ naar ‘schoon’ uit te sluiten**

Toepassing van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater als bron voor drinkwater

De in de brief van 1 juli aangekondigde aanpassingen van het handelingskader maken toepassing van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater mogelijk. Hierbij wordt een beoordelingsmethodiek aangekondigd waarmee de invloed op de grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit kan worden beoordeeld. Hergebruik van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater zou echter mogelijk lokaal tot hogere PFAS-concentraties in het oppervlaktewater kunnen leiden. Het is daarom van belang om als voorwaarde te hanteren dat het effect op innamepunten voor de drinkwatervoorziening altijd onderzocht moet worden en dat negatieve effecten moeten worden voorkómen.

- **Hanteer als voorwaarde voor toepassing van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater dat negatieve effecten op innamepunten van oppervlaktewater voor de drinkwatervoorziening altijd onderzocht en uitgesloten moeten worden**
- **Veranker de toetsing op effecten op innamepunten voor de drinkwatervoorziening in de te ontwikkelen beoordelingsmethodiek voor hergebruik van PFAS-houdende grond in oppervlaktewater**